

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05	cèn.ª pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65	»
Un any.....	2'60	»
Per dotzenes.....	0'45	»
Núm.ª atrassats des 2.ª tom.....	0'06	»
Id. id. des 1.ª tom.....	0'07	»

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÉ VENT Á SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fòra Palma. Dins Mallorca.....	3 mesos....	0'85
1 any.....	3'25	»
Dins España.....	3 mesos....	1'00
1 any.....	3'50	»
A Ultramar y s'Estrangè.....	3 mesos....	1'00
1 any.....	5'50	»

EN TOMEU DE SES MONÈYES.

(ACABAMENT.)

Quant En Tomeu arribà à ses Enramades eran pròp de les vuyt des dematí; y à sa primera botiga qu'hey ha, veynada d'es Corral del Rey, s'aturà y preguntà à una véya qu'hey va veure que filava:

—Madona; ¿me sabriau dí ahont es ca's señó?

—¿Ca's señó?... ¿Quin señó deys, germà?

—¡Foñy! ¿No coneixeu es señó de Son Esparech, allà ahont jo estich de missatge?

—¡Que tench de coneixe! ¿Y no sabeu qu'ha nòm?

—Jo sent que li diuen Don Jusèp.

—¡Sabeu que n'hi ha de molts de Dons Jusèps, per dins Ciutat! Si no teniu señes més clares qu'aquestes, ja estau fresch...

—Es un señó alt y magre, que du una arracadeta à una oreya, y segons contan té dos ninets morenos y elxerovits.

—¿No recordau quin llinatge té?

—¡Rede-foñy! Don Jusèp: es señó.

Sa véya va esclafí de riayes, y ell mitx enfrescat girà en sech y amb escuses d'encendre sa pipa; envestí à un homo que va veure que nodria porcelles al mitx de sa plassa de sa Porta, y que tenia una pipa à sa boca.

—L'amo: ¿Que'm voleu deixá es caliu per pegá foch à n'aquesta pipada?

—No hey tench res que dí. Enseneu.

—Escollau. ¿No'm diriau ahont es ca's señó de Son Esparech?

—Ni sé ahont cau aquesta possessió, ni sé tal homo qui es.

—Es un señó qu'una vegada, no sé que va essè de la curia de censos; y crech que també es estat cosa del sant ofici; y antany, segons digueren, me pens qu'era sobreposat ó clavari, no sé d'hont.....

—Axò, germà, es cercà un coní à un bosch. Si no donau ses files mes netes..

—Jo vos diré. Ha nòm Don Jusèp.

—¿Y res mes?

—Res més ni pús. ¿Que trobau qu'es poch?

—¡Ay, germanet! Sabeu que duys es papés de bañats.

—¡Bon foñy! Si jo'l vés el conexeria totduna.

—Ja heu crech Correu, ydò, y veyau si'l veureu. Ne teniu per estona de tresca per dins Ciutat si'l heu de trobà.

—Jo aniré à cas Rectó, ó à cas Metge, ó à cas Notari, ó à sa casa de la vila y à qualque part d'aquestes el trobaré ó me dirán al manco ahont viu.

—¡Germanet! Vos anau calsat per aygo. Si'm voleu creure entrau per aquell portal gran, qu'es diu sa Porta de Sant Antoni; y en trobà qualcú que sia un poquet persona, demanauley.

—Vamos. Gracies y viscau molts anys.

En Tomeu, s'encaminà cap à sa Porta, y com no havia vist may soldats mes que pintats, s'embadocà demunt es pont de fusta mirant sa centinèlta, y per poch gityda morí esclafat devall sa ròda plena d'un carro de parey qu'entrava depressa, y fonch causa que sa pipa li botís dins es vall.

Trescant p'els carrés de Ciutat va trobà manestrals que l'enganavan, cosidores que'l movían, sabatés qu'es reyan d'ell; pero aximateix à poch à poch preguntant à un y à s'altre va topá amb una bona ànima que sabia de lletra y p'es sòbre de sa carta des pané conegué y sabé qui era es señó de Son Esparech; y desd'un cap de cantó, quant n'Aloy tocava *Sanctus* li va mostrá sa casa que cercava.

Ja tenim En Tomeu qu'arriba devant sa portassa de sa cotxeria, empeny sa porta, veu qu'està tancada, tòca amb so puñy estret un parey de vegades, y vejent que ningú li respòn se pòsa à mirá tots els balcons y finestres de la casa, esperant veurerhi qualcú. A la fi reparà un poch mes amunt es portal de s'entrada qu'estava ubert y s'en hi va anà tot dret.

Quant hey va essè devant, se plantà tot embadalit demunt es llinà y digué fort:

—Ave María Puríssima.

Al cap d'una bona estona, vejent que ningú contestava tornà cridà mes fort:

—Quí hey ha en la casa de Deu.

Ni per aquestes.

—¡Que m'hauré errat, ó m'haurán tornat enganà! Axò té trajo d'essè es convent de la vila, (pensava en sí mateix.)

Poch després va veure corre pe sa clasta ses dues monèyes vestides de señó. Cobrá ánimo y s'en entrà per endins.

Ses monèyes que tenian bon nas, com podeu pensá y creure, sentiren depressa s'oloreta de ses figues de dins es pané, y sense fé compliments, botant, botant, s'enfilaren p'En Tomeu, li prengueren es pané, pegaren grapada à ses fuyes de sa ensista, esquinsaren sa carta de demunt, la ensumaren, la tiraren, y comensaren à llevá fuyes, à trèure figues y à menjarne à té qui té.

En Tomeu amb so pané en tèrra y sa ma al cap, còm si es volgués trèure es mocadó de daus, les se mirava fent sa mitja riaya.

Amb tot axò, es señó qu'era dins els estudis, se temé de la feta; y obrint depressa ses persianes conegué es missatge y li cridà:

—¿Tomeu? ¿Que fas aquí aturat? ¿Perqu'has vengut? ¿Qu'hey ha res de nou pe Son Esparech?

—Per ara... Que jo sápigam... (digué En Tomeu.)

—Entra dins els estudis, y conversarém.

En Tomeu axecá es pané d'en tèrra; el se passà dins es bras; pujá al cuarto d'es señó; se llevá es mocadó d'es cap; se pegá tres ó quatre gratades fortes à n'es clotell, besá, tant si vòls com si no vòls, ses mans à Don Jusèp, y li digué:

—Bones tardes tenga, señó.

—Tu pareix que ja has dinat... ¿Y aquest pané de qu'es?

—Un paneret de figues flors de part de l'amo'n Bièl; y en escul hey ha.... call, call qu'no me recòrda quin nom los va dí... ¡Ah! Ja heu sé. En es cul

hey ha uns quants recaldos per vosamerçè.

—Veyam, veyam, (contestà riguent Don Jusèp.) Bona casta de recaldos.... Diguesmè... ¿Y ahont son ses figues? Jo no hey veitx res dedins. ¿Y l'amo no t'va doná cap carta per mi?

—Jo li diré señó, (contestà En Tomeu, mitx enfrescat.) M'en doná una, cosida à n' es paneret, però tot-duna qu'els señorets joves l'han haguda lletgida y han vist que duya fruyta, ja no s'han empatxat de sa carta y s'han engolit ses figues com si fossen porcellets afamagats.

—¿Els señorets joves? ¿Quins señorets dius?

—Els fiys de vosamerçè.

—¿Y ells avuy son à diná fora-casa!

—¿Foñy, foñy, señó! Vat-los-t'allá que jugan per la clasta.

Y quant deya axò asseñalava ses monèyes.

Valga qu'es señó esclatá en riayes y heu prengué en bé; y tant se va divertí aquells dies amb ses ximplses d'En Tomeu, que fonch causa que l'amo, per carà de señó, no l'enjagás de Son Espàrech amb caixes destrempades.

Tengué rahó, emperò, que de qualque cosa li serviria aquella eixida, perque desd'es día qu' es fé publich aquest fet, ningú el conegué pus mes que p'es nòm de *En Tomeu de ses monèyes* y encara ara ca-séua es Can Monèya, y à n'els séus néts los deyan els Monèys, y entre els séus descendents hey ha Moneyòts, Moneyetes, y Moneyotets; y ningú, ni es mateix Secretari véy de la vila, sap ja quin es el séu vertadé llinatge.

Axò passá en temps que sa méua ávia era nina; mes al día d'avuy tot ha mudat. Maldament tresquen tots els racons de Mallorca de pam en pam y cerqueu per tot amb una llanterna de rayos ó amb un faròl de quatre blens, ja no trobareu cap barbatxo per nat señal ni per medicina. Lo que trobareu dins tota la pagesia es una jovenèa llavent y desxon-dida que 'n matèria de sebre corre p'el mon vos ne donará amb una cuyereta; y no teniu que posarli es dit dins sa boca per veure si mossega.

Y à dins Ciutat, en lloch d'haverhi monèyes que pareixcan señorets, hey ha señorets que pareixen monèyes; y molts que sense passá per barbatxos se pòrtan còm à tals; y ja ningú s'en riu ni's muda cap llinatge.

Qu'es de bona veritat aquell adagi mallorquí que diu: «Visquèm y veurèm còses.»

PER D' AUBEÑA.

LO RELLOTJE DEL AMOR.

Dins jardí, tranquil estava
Voltat d'arbres majestuosos,
Sentint mil cants armoniosos,
Respirant els mil perfums.

Y així n'es qu'amb tants d'objèctes
Qu'ens inspiran poesia,
Y amb l'alborada del día
De trovaryre 'm dava fums.

Mes ¿perqu'es que l'innocència
Fugí amb tanta lleujeresa
Sòls al veure de Teresa
L'hermosura y lo candor?

¿Qu'es d'els sòmns que 'm forjava
Tot seguit, per ma fortuna?
N'es qu'havía dat la una,
Lo rellòtje del Amor.

Y aixís puis qu'entrat ja n'era
D'aquest jòch dins del bullici,
Per prestar mes bòn servici
No sabia còm jugar.

Fins qu'endevinant de prompte
La corrent de tal pamplina,
M'enamor de Catalina
Quant les dues sent tocar.

Vaitx llavors à na Miquèla,
Toninayna après m'encanta,
Y à Coloma per fi canta
Mon llaud per l'Amor séu.
Y aixís fonch que d'els rellòtjes
Les tres, quatre, y cinch, sentia,
Mentrestant que repetia
Les mateixes també el méu.

Ara sòls ja m'encatiua
Margalida, ta hermosura,
Sòls amb tú ma beneytura
Par qu'hey veja amor felis.

Mes ja que me suplicavas
Si amb l'Amor era molt fòtja,
Tèn present qu'amb mon rellòtje
Contas sòls la que fa sis.

No 'n tench més, lector, més pròmppte
Crech seguir ma fetxorfa,
Fins y tant que ser podria
Qu'el rellòtje s'acabás.

Y ademés de que si s'pica
Alguna per si se'ny còbra,
Sempre paño es lo que sòbra;
Sino ja 'm contestarás.

JUAN MESTRE Y MESTRE.

SES PROCESSIONS.

Ja hem passat sa setmana del *Corpus*, sa setmana de ses solemnes processons que tanta d'animació donan à ses poblacions catòliques; y l'hem passada com els altres anys, sense que n'hajam vist més que dues: sa de La Sèu qu'es sa principal, y sa de la parroquia de Sant Miquèl, ses úniques que may han deixat de fersè. No hey contám sa de sa *Moixeta* perque no es mes qu'una

processó de cap d'octava de poch curs y no molta concurrència, encara qu'hey acudeix axí mateix la gent, perque va desiljosa de processons. Ni Santa Eulalia, ni Santa Creu, ni Sant Jaume, ni Sant Nicolau, les han volgudes fè es dia que los tocava, axí com un altre temps.

Sa de Sant Miquèl va tení un vertadé dia d'estiu y pogué lluhirsè bé per tot es séu curs. Si hem d'essè franchs, hauríam volgut veurerhi més serietat. Era molt llarga, però per cada homo qu'hey anava hey devia havè deu nins, de tota edat y condició; y entre els nins n'hi devia havè xexanta ó setanta ó més, vestits d'àngels y de tota casta de Sants; y alguns d'ells molt ridiculment vestits. Axò no estava bé. Noltros no deym qu'à una processó parroquial, que se pòt prescindi un poch d'aquella cerimonia deguda à sa diada del *Corpus* y que pòt essè ménos oficial que sa de La Sèu, no hey vajan figures alegòriques de ses nostres creències; però qu'es tenga esment que ses qu'hey van, hey vajan al manco convenientment vestides y sense adornos estrambòtichs, barbes postisses, ni perruques rares, ni cares pintades; perque totes aquestes còses que son postissures fan un mal papé dins els solemnes cultos, d'una religió que té per Deu la Suma Veritat.

Ni d'aquí à un any mè podré trèure jo de dins sa memoria els bigots que duyan gròssos, ben gròssos, nins de cinch ó sis anys, ni ses barbes d'altres nins sants y profetes, ni ses espines des front d'unes quantes nines, etc., etc.

Llavò també axò de qu'hey haja quatre ó vuyt atlots ó atlotes vestides de una mateixa santa ó sant, quant amb una figura bastaria, també denòta poch cuydado en so admetre tota casta de figures; y fa una mescla que desdiu de s'ordre que reclama una solemnitat de tanta devoció.

Segurament que es qui compòn sa processó coneix axò; y cedeix per bondat à ses ecsigències ó empenos y súpliques d'els pares d'aquells nins y nines, que moltes vegades plòran que no vòlen anarhi; però no ha d'essè tan condescendent en so admetre certs desfressos que son millós per un teatro que per una iglesia.

Sa processó del *Corpus* de La Sèu va tení es soscaire de rebre del Cèl unes gotes gròsses, com à pessas de dos, just quant el Santíssim sortia de la Catedral: sa brusca espessí ua poch y heu desbaratá tot. Un tròs d'ella fé sa volta, y un altre tròs, amb sa Custodia entrá dins Santa Eulalia; y d'allà prengué dressera per Cort cap à La Sèu. Es clèro parroquial de Santa Eulalia, còm ja es trobava à salvo de brusques dins ca-séua, s'hi va quedá; prescindint de cumpliments amb el Rey d'els Reys, qu'es tan hò. Males llengos deyan qu'era per

no remuyá un tèrn nòn, molt hermós qu'aquell dia estrenava; mes, nòltros no porèm creure axò, perque seria suposa que per ella era mes digna de cerimònia es tèrn, qu'el Santíssim...

Mos han dit que Sant Jaume prengué còbro dins una escaleta y esperá que tothom s'hagués retirat per tornarsèn à la Parroquia, prescindint també de tota casta de compliments; y que Santa Creu va fé lo mateix, però de totduna; y que sòls foren dues ses parroquies que saberen cumplí acompanyant Nostro Amo, com era degut fins deixarló à càsua.

En quant á sa processó estava molt lluhidà d'acompañament, Sants, banderes, y estandarts: millorada amb so no deixá anarhi aquells infantous menuts, martirisats rissantlós els cabeyes, vestits enmidonats qu'els estreñan y escòrxan, carregats de flochs y birimboyes.

Però tampoch hey hauriam volgut veure acompanyants garruts, de sa manera poch decorosa qu'es presentaren; vestits en *trages y americanes* de coló clá, mocadós de seda crua, blanchs y vermeys y de colorins, posats per corbata, camies pintades, y de llista, y fins y tot, sabates blanques...! Axò ni à una vila se veu. No sòls es falta de convenient y degut *decoro* à semblant acte, sinó que se pòt y deu haversè de calificá de indecència; perqu'à un acte tan sério no s'hi va còm qu'anà à nòces. Es directó, organisadó, encarregat, ó lo que sia, de dita processó, que no sabèm qui es, convè que s'hi mir un altre pich. Aquest punt escapat, es massa gròs per no repararló, y no se deuría permetre semblant còsa, que fá pèrdre à dit acte religiós no sòls es caracte gran de seriedat y magnificència que sempre ha tengut, sinó es de degut respecte que se li deu. A una funció oficial d'aquestes, qui no pòt dú casaca que duga levita, qui no pòt levita, jach, però tot oscur, milló negre, y camia blanca: tot à lo sério, perteneixca á lo que perteneixca; axí s'hi vá, ó no s'hi vá. Val mes poch y hò que molt y dolent. Esperám que per l'any vinent, se tindrà en conta còsa tan oportuna, perqu'à tal processó, de tanta *etiqueta*, ahont assisteix tot lo mes escullit de sa població, Societats religioses, Germandats, Clèro parroquial, Ilustríssim Cabildo, Ecsellentíssim Ajuntament, tropes de gran gala, Ecsellentíssim é Ilustríssim Señó Bisbe, y sobre tot axò, el Santíssim Sagrament, devant qui se doblegan els jonoys d'els Reys de la terra, no pòt passá un esguerro d'aqueixa casta, tan gròs, y tan hò de compendre.

Dos.

GLOSES.

*Quant me vaitx havé casat,
No el s'endemà, el mateix dia,
Sa dòna s'apenedia,
Quant era jò s'enganat.*

Un dia, sòls no sé còm,
Sa méua atlòta em jinà
Perque es volia casá,
Que jò anás à doná es nòm,
Perque axí heu sòl fé tothòm,
Còsa que sempre ha susat;
Mes jò no estava enterat
De lo qu'era es matrimòni,
Y dich: «Jesus, Sant Antoni»
Quant me vaitx havé casat.

¡Ay! es temps qu'era fadrí
Tot eran fòchs y floretes,
Y acabaren ses juguets
Quant amb ella em vaitx uní.
Essent casat vos puch dí
Que sa pena em consumia,
Tota sa méua alegría
La vaitx pèrdre amb un instant
Perque m'estava reñant,
No el s'endemà, el mateix dia.

Amb un més vaitx está fart
De sa vida de casat,
No tenia llibertat
Per podè sortí un sòl quart;
Si me retirava tart
Un gran rendu me movia,
Fins que 'm va avisá cèrt dia
Una dòna d'un veynat
Que d'haversè amb mí casat
Sa dòna s'apenedia.

De mòdo que se queixava
Sense motiu ni rahó.
Jo feya s'obligació
Y ella encara me reñava.
Tot heu sofria y callava
Per no mordre un altercat.
Ara tothòm ja ha afinat
Qu' es ella qui té mal cò.
Me dava sa culpa à jò
Quant era jò s'enganat

UN CASAT PER INTERÉS.

*Sa sògra diu que no'm vol,
Y jò no la vuy à ella.
Qui té es manech de sa pella
Fa aná s'òli allà ahont vol.*

Tot son penes y disgusts
Qu'un fadrí té que passá.
Ara ja 'm puch retirá
A sa part d'es mal-volguts.
Tot son desayres rebuts
Tant si plòu còm si fa sòl.
No tench un quart de consòl
Y'm fa pèrdre sa xaveta;
Perque 'm tròba bandereta
Sa sògra diu que no'm vol.

Quant m'en vaitx à festetjá
No veitx mes que mala cara,
Si no es sa véya es son pare
Que diu «vamos à colgá.»
Ara diu que 'm vol citá
Y em vol mordre una querella,
Sa sògra es tan mala estella
Que ningú la pòt sufrí.
Ella no me vol à mí
Y jò no la vuy à ella.

S'atlòta un dia em va dí
«Maldament vejes mu-mare
Fent morros y mala cara
No't deixis may de vent.»
Y jò li vaitx dí que sí
Sòls per darli gust à ella,
Perqu' es una bergantella
Que'n fa viure enamorat.
Sabs qu'está de regalat
Qui té es manech de sa pella.

Sa sògra m'enfadará
Y jò heu faré à bastonades,
Bastantes ja n'hi he passades
Per no doná que rallá.
Ella quant mes gent hey ha
Mes vol fé de remeròl,
Jò li faré es cantussòl
Y en vá serà si s'empèrna,
Perque qui s'odra govèrna
Fa aná s'òli allà ahont vol.

UN. POBRE.

XEREMIADES.

Ha arribat á poder nòstro un llibret titulat *Calamidats cercudes, y Dècimes desbaratades*, escrites en mallorquí per Don Jaume Puigserve, qu'aquest señó mos envia com obsèqui. L'hem llegit y hey hem trobat còses molt bones y divertides. Amb agraphiment á tan senyalat favor desitjariam qu'aquest señó no s'ofengués d'un consey nostros, que li donám p' es séu bé, y es de que n publicá un altre plagueta còm aquesta, se mir una mica mes en sa medició d'els versos, perqu'axò es s'única falta qu'hey trobám y qu'es molt bona de corretgi.

No per axò deixarán de passá un rato devertit els qui 'l comprin.

* *

Don Pere Martinez ha tengut s'amabilitat de enviarmós un folleto qu'ha publicat amb so titol de *Consideraciones sobre las cuentas sociales llamadas de cuenta-mitad*. Li agraphim s'atenció y considerám el séu trabay de tanta utilitat com que ja fa molts d'anys que no compreníam noltros lo qu'estavam presenciand'en molts d'aquests contes.

El señó Martinez té es cap clá y es sentiment de sa justícia dins es cor, y amb so séu trabay ha posat sa cuestió en es séu vertadé punt y lloch; fent un bé á n'el país y destapant els uys á molts de comerciants que no comprenen es'joch d'aquesta contabilitat, y que

Per axò pagan cantidats demés que no es just que les paguin y que suman qualque cosa al cap de s'añy.

Li donám s' enhorabòna p' es séu trabay.

* *

Don Lluís B. Nadal mos ha obsequiat amb una preciosa novèla qu' acaba de publicá. Se titula *Margaridoya*, y es una joya literaria de bon fondo, bons episòdis y bones descripcions. Aghrim á son autor aquest obsequi y el felicitám per sa séua obreta que recomanám á tots els nostros lectors y paisans.

* *

Segons mos avisa el digníssim señó Director de Telégrafos d' aquesta provincia, el día 1er de Juriòl s' obrirà al servici públich s' estació telegráfica de Felanitx.

Un vòt de gracies á tots els qui han contribuít á n' aquesta millora.

* *

A una de ses cases de *ses Figueras baixes* s' hi mòstra un animal de ploma molt raro. Té nou pams de llargaria, ses ales éstèses setze, y es bech més de dos. Es séu coló es blanch méns sa punta de ses ales que son negres. Diuen que l' agafaren á Alcudia y el dugueren á n' es terme de Ciutat per embalsamarlo. Es séu nom es *Pellicano*, ave de pas.

No es es primé que s' ha agafat á Mallorca segons llegim á un noticiari poch conegut que diu axí:

«1773.—En el mes de maig, matá el Bufarer un animal molt gros, blanch, menos la mitat de les ales qu' es negre y té desèt pams d' ala. Se diu *Falangote* ó *Pellicano* y el té embalsamat D. Toni Recondo jènre del Consul Francés, per dur á Madrid. Jo l' he vist en dita casa y es molt hermós.»

Desde aquesta fetxa ignorám si s' en ha agafat altre més qu' es d' enguañy.

CORRESPONDENCIA.

Pòble de..... 27 de Maítz 1881.

Señó Directó de L' IGNORANCIA:

MOLT SEÑOR MÈU: Ara que ténch un pòch de espay li acabaré de contá sa sessió de dia tants des mes passat.

Còm li deya en sa darrera carta, tirarem es tacs dins sa jèrra que mos servia d' urna, es President li pegá una remanada, els abocá en tèrra y cohintlós d' un en un, comensá à lletgi: «Pintat,... Gelat,... Sanat,... Evidach,... etc.» Es Secretari amb un tròs de carbó feya una reitxa à sa paret cada vegada qu' es President lletgia un nòm. Quant no hey va havé més tacs tregué contes, y es qui tengué més vòts fonch En Pintat, qu' es un hòmo petit y rebassut; també du barba, però ròtja còm sa de Jòdes, y ben lluhenta perqu' encara no s' ha pogut llevá es petròleo que li tirarem per matá

sa pussa que vostè sap; es corrent per lletgi y escriure, parla en forasté y ha perdut es cabeys de tant d' estodiá.

Acabades ses cerimònies de s' elecció que consisteixen en entregarli una baldufa qu' ell fa ballá de doya, y soná sa campaneta de test; mos fé un discurs que mos ne xuparem es dits. Comensá per darmós les gracies d' haverlo elegit y heu va fé tan bé que mos tractá d' asès, seguí esplicantmós sa teoria de s' espiritisme y embuyá tant de fil qu' arribá à dí que ses nòstres ànimes son esperits... de ví. Per últim, mos fé una descripció profètica de lo que (segons ell) succehiria d' aquí dos ó trescents aña.

«Llavò (digué) quant sa nòstra religió estarà estesa per tot el mon, en batiá un infant dirán: *Jò te batihi en nòm d' En Tòni Rey, d' En Pintat, y d' En Gelat, amen;* en llòch d' *Ave Maria Purissima* en entrá dins una casa sentireu *Alabat sia Deu y sos amichs. En Sanat y N' Evidach*,... se formarà un *reso* nòu... ses iglesies se trasformarán en botigues de torné,... s' història parlará de nòstros, y en sentí els nòstros nòms tothom se llevará es capell, però no faltarán males llongos que n' veure ses nòstres tombes dirán:

¿Veys aquest sepulcre véy
Que ja está mitx esbucat?
Es es d' un tal Tòni Rey
Qu' era un lòco rematat.

Dins aquest qu' ara trobám
Hey descansa un escultó
Qu' es va fé predicadó
Que va morí de fam.

Su devòra aquell cipré
Hey jau un espiritista
Que may va pèrdre de vista
Ses cynes d' un cadiré.

¿En veys un à n' es costat
D' aquell iósé tan hermós?
¿Sant Antòni gloriós!
Aquell es es d' En Pintat.

Ja n' hauria sentits de *¡Bravo! ¡bien!* y mansbelletes; allò pareixia un infèrn.

Quant estigueren cansats de bramá determinaren evocá els esperits. Es *medium* fé compareixe es d' En Pere Peixet y s' entregá en forma de cadira; dich axò perque totduna que l' hagné cridat una cadira s' acostá à ell.

—¿Que li he de demaná? (digué à n' es President.)

—Quines trasformacions ha sufrides desde que morí en aquest mon, (contestá ell.)

Amb axò sa cadira se decantá des *medium*; jò vaitx sentí còsa per devall sa méua, y amb so pèu vaitx afiná una còrda de granera estirada, li pòs pèu demunt, y quant es *medium* li hagné feta sa pregunta tornaren estirá sa còrda, però còm jò la tenia travada se rompé y sa cadira no se va mòure.

Es *medium*, més cremat qu' un doblé de mistos, esclamá:

—*¡Hermanos! los asperitus burlones impedeixan que el esperitu de Pedro Pescadito nos parle.*

Ja l' agafarás (vaitx dí entre mí mateix) no es s' esperit burlon, no, es qui t' ha feta sa broma, sino es téu toix.

Es President quant va veure es *medium* tan cremat y qu' els *germans* comensavan à riure, no aná de bròu; s' axecá, declará acabada sa sessió y mos n' anarem freschs còm una camaròtja.

UN GERMÀ.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Còm mes tuy menos tench.*
SEMBLANSES.—1. *En que llaura.*
2. *En que sòl teni dues dents.*
3. *En que du cadena.*
4. *En que salba de naufraytas.*
TRIANGUL....—*Barbará - Barbar - Barba - Barb - Bar - jBar - B.*
CAVILACIÓ....—*Barguera.*
FUGA.....—*Venguent de fóra un soldat*
Va dí jo soy á son pare
Y li respongué sa mare
Fuy meu: que nò t' has rentat.
ENDEVINAYA.—*Una hòstia consagrada.*

GEROGLIFICH.

+ = VI :: VI
ECSEMÉ.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assemblan ses processons à n' els missès?
2. ¿Y es també de la Sala à n' es pollos?
3. ¿Y es civils de cavall à ses sobrassades?
4. ¿Y sa bandera à sa primera fuya d' un llibre?

TRIANGUL DE PARAULES.

.
.
.
.
.
.
.
.
.
.

Omplí aquests pichs amb lletres que lletgides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª reitxa, un llinatge mallorquí, sa 2.ª, lo que sense cercá voldriam; sa 3.ª una paraula molt vulgà; sa 4.ª, lo que fá una esplosió; sa 5.ª, dues consonants, y sa 6.ª, una lletra.

ECSEMÉ.

XARADA

Un día estava midant
Amb sa méua *prima*, dos,
Y de tanta *prima*, tres,
M' aturava cad' instant;
D' un bossí de *tres y dos*
Un vestit varen cosí
Per posá à sa *tres, prima*,
Que tancada han de tení:
Sa *prima y quarta* s' en va
Per la montaña depressa;
Si es méu *tot* vos interessa
Adins l' Iglesia heu d' aná.

UN EMPLEAT DES CARRIL.

CAVILACIÓ.

QUS BUTSE

Compondre amb aquestes lletres un llinatge.
ELL.

FUGA DE VOCALS.

M.n p.e. s.mpr. m. d.y.
Q.. l m.n .st. pl. d. p.ps.
.s.s. p.rchs. .nd..ts y ll.ps
Q.. d.n s. p.ll d' .v.y.

ENDEVINAYA.

Per demunt jo som ben llisa
Però per devall no gens;
No serveisch jo tota sola
Compañera ténch mesté.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

21 JUÑY DE 1884

Estampa d' En Pere J. Gelabert.